

Vasile NISTOR

Vasile Nistor

Mari avocați ai României

Ediție îngrijită
de Bedros HORASANGIAN

Universul Juridic
București
-2011-

Editat de SC Universul Juridic SRL

Copyright© 2011, SC Universul Juridic SRL

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Universul Juridic.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul
scris al SC Universul Juridic SRL.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NISTOR, VASILE

Mari avocați ai României / Vasile Nistor ; ed. îngrijită
de Bedros Horasangian. - București : Universul Juridic, 2011
ISBN 978-973-127-575-8

I. Horasangian, Bedros (ed.)
347.965(498)

Redacție: tel./fax: 021.314.93.13
tel.: 0732.320.666
e-mail: redactie@universuljuridic.ro

Distribuție: tel.: 021.314.93.15; 0726.990.184
tel./fax: 021.314.93.16
e-mail: distributie@universuljuridic.ro

www.universuljuridic.ro
Comenzi online cu reduceri de până la 15%

Argument

Colecția „Cultura juridică” se îmbogățește cu un nou titlu. Lucrarea surprinde figuri celebre ale profesioniștilor dreptului despre care Petre Pandrea spunea: „Avocații sunt sarea și piperul libertății într-o țară”. Am reținut-o spre publicare deoarece avem convingerea că avocatul întrupează ideea de libertate într-o societate. El nu se reduce la un simplu alergător de la o instanță la alta, ci este în primul rând un intelectual atent la semnificația evenimentelor ce-l înconjoară. Este un garant al păcii sociale, prin activitatea sa de luptător independent în slujba dreptății individuale.

Figurile evocate de Vasile Nistor se recomandă prin temeinica pregătire profesională, acompaniată de o solidă cultură juridică. Maestrii ai barei, cei evocați s-au ilustrat și în diferite alte ipostaze: oameni politici (Take Ionescu, Nicolae Titulescu, Ion Labovary, Mibail Kogălniceanu, Constantin Nacu), literați (Eugen Herovanu, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Titu Maiorescu, George Papabagi, Radu Rosetti, Ionel Teodoreanu), oratori de excepție (Alexandru Djuvara, Mibail Korné), filosofi (Mibail Antoniadă), doctrinari ai dreptului (Matei Cantacuzino, Mircea Manolescu, Hurmuz Aznavorian), educatori ai viitorilor juriști (Istrate Micescu, Constantin Dissescu, Vintilă Dongoroz, Toma Stelian, Alexandru Vălimărescu).

Autorul îl citează pe Iorga: „evocările nu învie morții, dar ele scot, din colțul lor de nemurire [...], chipurile mari ale trecutului

și le aduc în lumina făcliilor de pomenire înaintea atâtor care până atunci sau nu știau nimic despre acei oameni sau îi uitaseră”. Valoarea lucrării de față constă în talentul lui Vasile Nistor în a surprinde esența personalității celor evocați și de a le restitui figurile în mișcarea preocupărilor lor cotidiene. Portretele coboară astfel din rame și le putem percepe trăirile și pasiunile, le auzim pledoariile și le descoperim latura umană. Autorul depășește simpla evocare condescendentă și își încadrează personajele în contextul epocii lor, care nu le-a fost neapărat favorabilă.

Acestea sunt motivele pentru care „Mari avocați ai României”, prin grija dlui Bedros Horasangian și cu contribuția dlui Bujor Nedelcovici, vede azi lumina tiparului. Este o restituire a unei tradiții de probitate profesională ocultată de vremuri neprielnice politic și un important îndemn spre (re)articulare.

Mircea Dan Bob

Cuvânt înainte

Demersul editorial întreprins de Editura Universul Juridic prin publicarea unei lucrări ce își propune să evoce personalități ale profesiei de avocat în România este un semn al normalității.

Într-o lume în care mentalități dependente încă de concepte depășite refuză integrarea efectivă a avocatului în sistemul judiciar ca structură instituțională, starea socio-profesională a avocatului se află în continuă rezonanță cu vremurile sub care trăim. Evocarea personalităților incluse în lucrarea „Mari avocați ai României” de Dr. Vasile Nistor semnifică răspunsul unei edituri tot mai mult implicată în proiecte comune cu cele ale profesiei de avocat la întrebări esențiale privitoare la poziția avocatului în societatea românească.

Profesia de avocat se legitimează la scara istoriei prin faptele unor oameni care au rostuit și vor rostui în timp veritabile fundamente ale istoriei profesiei de avocat, încă nescrisă, veșnic actuală și benefică pentru mersul societății române.

Demersul editorial exprimă și mesajul generației actuale de profesioniști care preocupați de frământările zilnice ale activității desfășurate „la bara justiției”, ori ale sfatului potrivit la momentul potrivit, trebuie să înțeleagă mersul în timp al Corpului de avocați care prin autoritatea impusă de personalitățile sale, prin comunicarea de la suflet la suflet a transmis și va transmite tradițional devotamentul, abnegația, lupta pentru demnitate și pentru adevăr

și dreptate ca veritabile repere ce emoționează inima și mintea tuturor avocaților români.

Sper ca baroul român – adesea refugiu al umanității și azil al moralei în timpuri de furtună socială – să continue opera de identificare a unor manuscrise ce aparțin confracților avocați care au ținut să evoce pentru viitor figurile proeminente ale profesiei, deziderat care a rostuit și rostuieste sentimentul de apartenență la Corpul profesional, adevărata legătură dintre cei care, uniți în idealul profesiei de avocat, năzuiesc totdeauna spre Binele comun.

Av. dr. Gheorghe Florea

*Președintele Uniunii Naționale
a Barourilor din România*

ISTRATE MICESCU

22 mai 1881 – 22 mai 1951

ISTRATE MICESCU devenise, încă din timpul vieții, un mit.

Pentru cei ce au avut prilejul să-l asculte vorbind, de la catedra universitară, de la pupitrul conferențiarului public sau de la bara avocaților, el a rămas reprezentantul suprem și nepereche al oratoriei noastre judiciare.

El a excelat, deopotrivă, la tribuna Parlamentului sau la aceea a marilor întruniri populare, dar oratoria sa incomparabilă a fost nu aceea zăngănitoare a fanfarei, ci aceea, discretă și subtilă, a muzicii de cameră.

Dintre cei care i-au trasat liniile portretului și talentului său, de la V.V. Stanciu la Aurelian Bentoiu, de la Yolanda Mărculescu la N. Steinhardt și de la Ionel Dumitrescu la Paul Vlahide, secretari multă vreme, ca și Bentoiu, ai maestrului, cel mai complet este fără îndoială Paul C. Vlahide.

Istrate Micescu s-a născut la Ploiești în anul 1881. Termină studiile secundare la Liceul „I.C. Brătianu” din acest oraș în 1899 și pe cele universitare la Paris în 1903, iar în 1906 era proclamat doctor în drept civil, fiind clasificat întâiul, împreună cu N. Titulescu, pe întreaga facultate.

Titulescu și-a trecut cu ușurință și eleganță subtilă teza de doctorat consacrată protecției drepturilor eventuale, dar teza lui Micescu a prilejuit un spectacol de neuitat pentru zecile de

studenți români care, cunoscându-l pe strălucitul lor coleg, umpluseră sala marelui amfiteatru al Sorbonei.

Subiectul tezei – Despre persoanele juridice –, a prilejuit un adevărat duel între președintele tezei, partizan al ficțiunii persoanelor juridice și candidat, propagator al realității acestora.

La un moment dat, spre a-și susține punctul de vedere, Micescu nu s-a putut abține să atace, reverențios, dar ferm, pe președintele comisiei examinatoare, susținând că una dintre erorile comise de acesta consta în traducerea greșită a unui text din **Digestele** lui Justinian, pe care pretindea că se întemeiază.

Atunci președintele a făcut un semn și întreaga comisie s-a retras să delibereze.

Studenții români, partizani ai lui Micescu în disputa pentru primul loc pe facultate cu N. Titulescu, i-au reproșat amărăți: „Ai văzut ce ai făcut? Ai împins îndrăzneala prea departe”.

După o jumătate de oră de tensiune nervoasă pentru sală, comisia se întoarce și secretarul acesteia anunță: „La propunerea Dlui Președinte, Comisia admite ca doctorandul Istrate Micescu să-și susțină restul tezei din mijlocul comisiei, deoarece această lucrare onorează și pe candidat și țara din care vine”.

Deși la Paris i se oferă locul de asistent universitar, se întoarce în patrie și profesează avocatura în Baroul Argeș, între anii 1905 și 1907, când se transferă la București.

La Pitești, în loc să devină ucenicul secretar al unui coleg cu experiență, își angajează el doi secretari și anume pe fostul prim-grefier și pe fostul prim-portărel ai Tribunalului, ca să învețe de la aceștia tertipurile și chițibușurile avocațiale ale vremii.

În 1907 Micescu intră ca asistent la catedra de drept civil a Universității din București.

În 1909 se ține un concurs de docență la această catedră, concurs la care se prezintă cinci candidați de valoare excepțională:

Istrate Micescu, Nicolae Titulescu, G. Plastara, Cezar Partheniu și Alexandru Cerban.

Micescu este clasificat primul, Titulescu al doilea, iar Plastara al treilea.

Pentru motive necunoscute până azi, ministerul cheamă la catedră pe Cezar Partheniu și Alexandru Cerban, care se retrăseseră din examen.

Micescu a fost numit în 1925 profesor de drept civil la Facultatea de Drept din Iași, iar în 1932 este transferat de Guvernul Iorga la aceeași catedră la Universitatea din București.

Între 1923 și 1925 și apoi din 1925 până în 1938 este ales decan al Baroului Ilfov.

A fost ministru de două ori: de justiție și de externe și de patru ori deputat, de două ori la Romanai (1919 și 1920) și câte o dată la Muscel (1927) și Soroca 1931.

Discursurile sale în Parlament asupra politicii generale și privitoare la ratificarea Tratatului de pace de la Trianon au însemnat modele de gândire adâncă și de eleganță parlamentară.

Crezul său politic a fost acela al individualismului, al libertăților democratice și al apărării proprietății individuale.

Activitatea avocațială a lui Istrate Micescu se împarte în două perioade: între 1907-1920 se afirmă lent și spectacular, pledând nu numai în Capitală, ci și în toate orașele din țară; între 1920 și 1948, când este epurat din avocatură, a pledat în toate procesele mari ale vremii.

Veniturile realizate din această avocatură istovitoare erau insuficiente, astfel încât, în perioada amintită, el este angajat în mai multe contencioase.

Lucrează mai întâi la Creditul Rural și apoi, numit de Petre Carp, cu gradul de consilier clasa I la Ministerul Industriei și Comerțului.

În a doua perioadă a activității sale cuprinse între 1932 și 1948, data epurării sale din avocatură, Micescu a pledat în aproape toate marile procese civile ale țării.

La data epurării pleda în importantul proces „Reșița” pentru industriașul Max Auschnit – când unul dintre secretari îi aduce vestea neașteptată și nedreaptă a eliminării sale din barou.

Tânărul colaborator încearcă să-l consoleze: „Nu fiți abătut Maestre! Dumneavoastră nimeni nu vă poate lua harul!

– Bine, bine, harul nu mi l-or fi luat, dar mi-au luat căldăruța!”

Inventivitatea sa îl face să nu se lase eliminat din acest proces în care și interesele clientului său și ale sale proprii erau foarte importante.

Beneficiind de faptul că era acționar al Societății „Reșița”, el face o cerere de intervenție dovedind că interesul său este legitim, înnăscut și actual, și reușește să continue să apere, pe această cale, interesele importante ale clientului său.

Care a fost secretul artei oratorice a lui Istrate Micescu?

Istoricii și teoreticienii acestei arte sunt de acord că printre elementele ce o compun se află, între altele, vocea și ținuta fizică a vorbitorului.

În ceea ce privește vocea lui Micescu, fostul său colaborator Paul Vlahide notează: „Glasul său de bas voalat avea tonalități de orgă, pe care le filtra prin arta subtilă și convingătoare a tăcerilor savante, fizicul său, mai degrabă firav, avea o mișcare liniștită de felină, iar gesturile sale erau simple, sublinietoare și demonstrative. Figura, deosebit de rasată, era în adevăr de Mephisto, cu priviri hipnotice ale ochilor săi mici, migdaliformi, din care ieșeau văpăile unei neobișnuite inteligențe. Nimeni din cei care i-au întâlnit privirile n-au putut uita sclipirea ochilor lui”.

Apariția lui întâi surprindea și apoi fascina, emanând o forță de captare imediată așa cum fascinează prin simpla apariție marii actori ai scenei.

Iluzia pe care ți-o dădea Micescu era aceea a straniului alchimist care e în stare să închidă universul într-o retortă.

Mulți au deosebit la Micescu arta profesorului de arta avocatului.

Ca profesor s-a dovedit de o excepțională profunzime teoretică, iar ca avocat de o strălucire unică a raționamentelor.

Vorbea tăios, dar fără aplomb și fără morgă.

Argumentația sa era o înlănțuire cristalină de silogisme și ca limpiditate și ca muzică.

Erudiția lui era vastă. Citea în original textele latine și grecești, cunoștea până la exegeză filologică trei limbi, stăpânea toată literatura de la Cicero până la Anatole France și filosofia de la Thales din Milet până la Bergson.

Îți dădea uneori impresia că sintetizează o întregă doctrină într-o singură frază.

Nu putea suferi ifosele.

Într-o zi intră, după începerea dezbaterilor în sala Secției I civile a Curții de Casație în timp ce un tânăr avocat își dezvoltă motivul său de recurs.

Președintele, la apariția lui Micescu în sală, din reverență față de acesta și pentru fixarea ordinii pledoariilor într-o cauză cu mulți avocați, îl întreabă prevenitor pe noul venit: „Maestre, toți colegii dvs. au anunțat motivele de recurs pe care le dezvoltă sau le combat. Dumneavoastră la ce motiv de casare vă veți referi?”

– Onorate domnule Președinte, eu voi răspunde tocmai motivului de recurs pe care îl dezvoltă confratele meu!

Vorbitorul, tânăr, fercheș, important „fiu de familie”, răspunde ireverențios: „Este cel puțin prezumțios să crezi că poți

răspunde unui complicat motiv de casare din care n-ați prins decât câteva cuvinte!”

Micescu se oprește și profesoral îl înfierează: „Aș aminti junelui meu confrate un singur nume din istoria biologiei. Pe acela al lui Cuvier, căruia i-a fost deajuns o măsea pentru a reconstrui întreg dobitocul”.

Ironia sa era în general numai replica la o provocare.

Victima sa ilustră a fost marele său coleg, Sigmund Rosenthal, care nu-l putea suferi în mod organic și care de cele mai multe ori când pleda Micescu, părăsea sala.

La venirea acestuia în București, Rosenthal, care îi cunoștea ascensiunea sa strălucitoare, încearcă să-i minimalizeze prezența ca adversar, simulând că nu-i cunoaște numele: „Precum încearcă să susțină junele meu confrate Miceanu, așa cum încearcă să susțină tânărul meu coleg Miceanu, în tentativa de argumentație a confratelui Miceanu”.

Președintele nu-l corectează și Micescu nu intervine.

Dar, când îi vine rândul ironia funcționează necruțător: „Am ascultat tezele colegului meu Resenberg, articolele citate de colegul meu Rosenkratz, doctrina invocată de colegul meu Rosenfeld, jurisprudența amintită de colegul meu Rosenblum; o sută douăzeci de nume cu rădăcina Rosen și niciodată cu terminația thal”.

Altădată pledau amândoi, în fața Înaltei Curți de Casație, excepția de neconstituționalitate a unui articol din Legea conversiunii.

Micescu dă o interpretare istorică a textului incriminat, arată că și în dreptul roman chestiunea datoriilor agricole a cunoscut aceleași etape, amânarea dobânzilor, reducerea acestora și în sfârșit reducerea capitalului.

Rosenthal, aferând un aer plictisit, întrerupe brutal: „Domnule președinte, eu nu mai pricep nimic.

Noi discutăm aici legea domnului Potârcă, iar domnul Micescu îmi împuie capul cu citate din dreptul roman”.

Micescu se înclină politicos și răspunde scurt: „Fiecare pictează din strămoșii săi”.

Pledoariile lui Micescu au adus un element nou și savant în oratoria judiciară românească.

În afară de invocarea doctrinei și a precedentului judiciar el a creat metoda de argumentare a reconstrucției juridice, adică a demonstrației că aceleiași situații de fapt îi corespunde altă reglementare juridică.

Unul dintre cele mai edificatoare exemple îl constituie procesul generalului Maican, în care s-a pus cunoscuta problemă a impreviziunii, în fața Curții de Casație în secții unite.

Generalul Maican, proprietarul unor imense suprafețe de pădure din munții Penteleu, încheiase cu o societate austriacă, în anul 1908, un contract de exploatare, stipulând plata în aur a fiecărui metru pătrat de stejar.

În anul 1908, Guvernul a stabilit că această clauză nu mai este obligatorie și că plata se poate face și în monedă de hârtie.

Micescu reconstruiește cauza juridicește și probează că în speță nu se aplică teoria impreviziunii și că obligația moștenitorilor Maican a rămas fără cauză juridică.

Unul dintre puținele procese penale pe care le-a pledat, procesul Păltineanu-Lăzărescu, el dovedește că, într-o corectă interpretare, legitima apărare este un drept, iar nu o cauză absolutorie.

În procesul testamentului Amira, el creează o jurisprudență nouă, potrivit căreia atât existența unui testament, în unele cazuri – chiar conținutul său – pot fi stabilite prin martori.

Activitatea didactică a lui Istrate Micescu reprezintă a doua latură a talentului său.

Dacă prin activitatea lui de bară a dat avocaturii o strălucire fără seamăn, prin profesoratul său a dovedit o profunzime teoretică excepțională, spunea Paul Vlahide, unul dintre cei mai străluciți colaboratori ai săi.

El a elaborat o sumă de teorii noi printre care, în primul rând, teoria generală a dreptului, prin care a explicat și a motivat toate instituțiile dreptului civil.

În optica sa, drepturile sunt libertăți inalienabile ale persoanei umane, iar dreptul este știința dreptului și teoria obligațiilor.

Însuși modul de expunere diferea de la bara avocaților la înălțimea catedrei.

La bară era un luptător, apelând la glasul său voalat de orgă, la priviri semnificative, la gesturi feline, la pauze și tăceri pe care Marioara Voiculescu, marea tragediană, le socotea ca făcând parte din cea mai subtilă artă actricească.

La catedră, tonul era calm și continuu, erudiția și umanismul spunându-și cuvântul cu cea mai pură seninătate.

Istrate Micescu încheie seria marilor noștri umaniști: D. Cantemir, B.P. Hasdeu și Nicolae Iorga, dând științei dreptului și oratoriei judiciare cea mai înaltă și completă a ei întruchipare.

Rămășițele pământești ale marelui avocat și savant zac, uitate și neidentificate, în cimitirul penitenciarului comunist de la Sighet.

*Conferință rostită la Cenaclul
„Ionel Teodoreanu”
din Ploiești la 7 octombrie 1974*

ION GR. PERIȚEANU

1879-1959

După Barbu Delavrancea și Radu Rosetti, IONEL PERIȚEANU a fost, în istoria baroului românesc, avocatul care a întruchipat în modul cel mai strălucit și tenace fuziunea dintre literatul de mare vocație și oratorul de mare talent.

Această dublă chemare a trezit, adeseori, zâmbetul scepticilor, care văd un semn de superficialitate în înclinarea către litere a celui care trebuie să interpreteze numai legi.

Scepticismului superior al neputinței i-a răspuns un alt mare avocat și literat, Vasilescu Vlajna (căruia Teatrul Național din Ploiești i-a jucat una dintre cele mai savuroase comedii „Care de valeți”) în semn de înțelegere autobiografică și de ironie delicată: „de la început... nu sunt alături de juriștii care, buchisind slova, privesc cu o gravitate disprețuitoare pe colegii lor înzestrați cu o viziune mai completă și mai adâncă a vieții. Să nu vă închipuiți că avocatul care face incursiuni în literatură urmărește o poză socială. El este silit de vocație pe care a înfruntat-o cu toate resursele pe care convenția socială i le pune la îndemână... Vocația însă este mai puternică decât prudența și răstoarnă în mod obișnuit toate socotelile. Într-o bună zi vocația dă asalt rațiunii, o biruie și o conduce atotstăpânitoare... Mă aștept să-mi puneți întrebarea pe care și-o pun în șoaptă juriștii de dincoace de bară: Poate fi cineva bun avocat, un legiuitor de seamă și un mare poet în același timp?

Spiritul care se cheltuiește în atâtea forme nu pierde nimic din valoarea creației? Răspunsul meu este simplu: Depinde de calitatea metalului”.

După care, în final, subliniază: „Metalul prețios, în topire, se poate revărsa în zeci de tipare, fără să piardă nimic din valoarea și strălucirea lui”.

În cazul nostru, metalul a fost prețios și șlefuirea lui uluitoare, căci Ionel Periețeanu a publicat imens: peste 35 de scrieri juridice; Manual teoretico-practic de poliție judiciară; Delirul de persecuție și interdicția judiciară; Codul închirierilor comentat; Răspunderea penală a medicilor; Modul de constituire a instanței de judecată după amnistierea faptului penal; Determinarea competenței în materie de calomnie prin presă.

Am citat numai pe cele mai aride pentru a sublinia că lirismul simbolist al poetului nu a anulat capacitatea științifică a juristului.

Ionel Periețeanu a mai publicat șapte volume de poezii, sonete și epigrame, din care amintim: **În surdă** – versuri; **Urzici** – epigrame; **Cântecul plopilor** – versuri; **Opt portrete de animale** – versuri; **Glasul apelor** – sonete (premiat de Academia Română).

De asemenea a publicat unsprezece volume de traduceri din limba franceză, din care enumerăm: **Bel Ami** de Maupassant; **Greșeala Abatelui Mouret** de Émile Zola; **Din alte zări**, 36 de poeți francezi și belgieni; **Cei trei mușchetari** de Al. Dumas; **Samariteanca** de Ed. Rostand.

Când a avut timp să publice atât acest mare jurist solicitat deopotrivă de bară, unde a pledat în cele mai mari procese ale vremii, la pupitrul conferințelor publice și de la radio, unde glasul său a fascinat miile de auditori necunoscuți, la tribuna Parlamentului, unde s-a impus cu autoritate, Direcția Teatrului Național, pe care l-a condus cu pricepere și tact, Cabinetul de ministru unde s-a afirmat cu autoritate și competență.

Cine a fost în esență Ion Gr. Periețeanu?

Vom face o sintetică prezentare biografică:

S-a născut în București, la 24 martie 1879, frate după mamă cu marele avocat Alexandru Djuvara, al cărui secretar a și fost.

A studiat la Liceul „Matei Basarab”, unde a avut colegi pe viitorul profesor de drept roman Constantin Stoicescu și pe Constantin Xenii, viitorul colaborator al lui Take Ionescu.

Ca student la drept, a fondat **Societatea studenților în drept și Gazeta juridică**.

În perioada studenției a fost copist la Curtea de Apel București și își permitea să comenteze în revistele juridice deciziile instanței în greșea căreia funcționa, ceea ce i-a atras o dată observațiile consilierului Mihail Paleologu, care a sfârșit, totuși, prin a recunoaște că adnotările erau bine scrise.

Licențiat în drept cu teza „Excesele, cruzimile și injuriile grave în materie de divorț”, teză tipărită pe cheltuiala Ministerului de Justiție și prezentată elogios în coloanele **Curierului Judiciar** de către marele profesor civilist Dimitrie Alexandresco.

Sub ministeriatul lui Vasile Lascăr, care voia să asimileze ofițerii de poliție judiciară cu membrii Parchetului, Ion Periețeanu este comisar șef al Poliției Capitalei, împreună cu marele avocat de mai târziu Grigore N. Iunian.

În 1907 a ocupat postul de secretar general al Primăriei Capitalei, apoi director al colecției antologice de pledoarii: „Galeria marilor procese, care a contribuit la fixarea pentru totdeauna a câtorva dintre marile manifestări creatoare ale înaintașilor noștri, iar în 1928 este deputat și de două ori vicepreședinte al Adunării Deputaților”.

În 1932 este ministru al comunicațiilor, apoi profesor de psihologia sentimentelor la Academia de Artă Dramatică, devenită direcție al Teatrului Național.

A murit în luna februarie 1959 și este înmormântat la Cimitirul Bellu din București.

Aceasta a fost viața.

Dar Omul?

Prezentarea lui cea mai fidelă și mai completă a făcut-o Liviu Rebreanu: „Prin însăși natura profesiei sale, avocatul trebuie să fie înainte de toate, un om de cultură generală. Cu cât e mai cultivat, cu atât avocatul izbândește mai deplin în cariera sa.

Dacă se poate închipui un mare om de știință, matematician, medic sau inginer care să se închidă în găoacea specialității lui, un avocat mare fără cultură generală, este imposibil.

Știința dreptului este știința vieții omenești”.

Apoi, un adevăr simplu și profund: „Nu poți fi apărătorul omului fără a cunoaște sufletele, fără a avea, tu însuși, un suflet generos”.

Și prima concluzie: „I. Gr. Periețeanu e mare avocat, fiindcă e un suflet mare. Taina succeselor sale se află în înțelegerea adâncă a omului și a vieții”.

Ion Gr. Periețeanu era fin, delicat, cu părul ondulat și argintiu, frumos ca un marchiz, de statură potrivită, de un rar rafinament vestimentar și și-a cucerit, cu zâmbetul pe buze, situația strălucită în Baroul românesc.

Dar adevărul relevant al ascensiunii sale este altul, și anume, munca severă, neconținută. Pentru el fiecare proces înseamnă studiu serios, nopți petrecute în dosare, cu dorința fierbinte de a găsi adevărul și de a-l pune într-o asemenea lumină încât să fie recunoscut chiar de adversarul cel mai ireductibil.

Din vasta activitate avocațială a lui I. Gr. Periețeanu vom analiza rapid numai patru pledoarii:

1. Apărarea colonelului Verzea în fața Înaltei Curți Marțiale a Corpului 2 de Armată în ședința din 19 și 20 ianuarie 1919.

2. Procesul Livescu-Fraudele de la Teatrul Național din București în fața Tribunalului Ilfov în ședința din 22 iunie 1925.

3. Apărarea Arabelei Armășescu înaintea Curții cu Juri a județului Ilfov, în ședința de noapte din 30 noiembrie 1929.

4. Pledoaria în procesul dintre Academia Română și Academia de Științe din România, rostită în ședința Curții de Apel din București din 23 martie 1936.

Citele vor fi puține și prezentarea rapidă.

1. Procesul Colonelului Verzea a însemnat o încercare fără succes de demonstrare a unei evidențe juridice.

Colonelul Verzea, fost director general al Poștelor, a fost trimis în judecată pentru două fapte: crimă de înaltă trădare în timpul ocupației Bucureștiului de către germani cu ocazia primului război mondial și crimă de dezertare la inamic.

Procesul s-a judecat în fața unei instanțe militare, în anul 1919, deci imediat după război, cu acea opinie publică revanșardă și intransigentă, care caracterizează în general pe eroii rămași la domiciliu.

Pledoaria a fost foarte minuțioasă și foarte lungă (175 de pagini de carte în octavo).

Finalul pledoariei a fost obiectiv, anticipator, dar nu a convins.

„Atmosfera în mijlocul căreia ne mișcăm cu toții e mai mult decât încărcată și apăsătoare... marele dvs. merit de a vă sustrage influenței ambiante și de a privi faptele imputate colonelului Verzea astfel cum vor fi privite de toți, după ce totul se va calma, după ce iarăși vom reintra în viața tihnită și normală”.

Iar la sfârșitul invitației la o filosofie eternă, dar pe care pragmatismul imediatului o refuză: „Spre a putea ajunge la acest binefăcător rezultat, realizați încă de pe acum ceea ce va realiza cu certitudine marele împăciuitoar TIMPUL... Transmiteți viitorimei

o sentință conformă cu așteptările ei, chiar dacă ar fi să dezamăgiți optica pasională și nedreaptă a prezentului”.

Pledoaria nu a convins și colonelul Verzea a fost condamnat la moarte, după care pedeapsa capitală a fost comutată în muncă silnică.

2. Procesul actorului Livescu, fostul director al Teatrului Național, a avut două substraturi, pe care Periețeanu le-a demascat fără rezerve:

a) denunțul actorului Romald Bulfinschi care voia să-i ia catedra la Conservator și postul în conducerea Naționalului;

b) manevra unui întreg partid politic de a se realiza, prin condamnarea lui Livescu, compromiterea protectorului său, Alex. Mavrodi fost director al Teatrului Național și directorul oficiosului aparținând partidului politic al liberalilor.

Manevrele n-au reușit. Livescu a fost achitat.

Pledoaria lui I. Gr. Periețeanu foarte lungă (180 de pagini în octavo) a fost desăvârșită, datorită a trei elemente care stau la temeiul oricărei pledoarii:

- cunoașterea până la virgulă a dosarului;
- erudiția doctrinală și jurisprudențială;
- analiză precisă și îndrăzneată a faptelor.

Finalul pledoariei este absolut remarcabil, deși tot timpul a trebuit să se lupte cu lipsa de obiectivitate a procurorului și mai ales cu agresivitatea sa.

Tribunalul prezidat de marele judecător Georgean l-a achitat pe Livescu.

Îndrăzneala și obiectivitatea apostrofei lui Ionel Periețeanu au fost ratificate nu numai de soluția Curții de Apel care a confirmat hotărârea Tribunalului, dar și de procurorul Al. Costin care a cerut respingerea recursului făcut de Procuratura Ilfov.